

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

5 Vult rigor ut linquat natus sibi quæ pater emit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

Hujus etiam capiti sententia sumpta est ex sermone. Ambrosii, & lib. 5. c. 1. comment. ad c. 5. Luca. Apia autem verba habentur 7. 2. q. 1. c. non turbatur.

Ignorabat autem Petrus peccatum Iude. Non ergo ignorantia excusavit illum. Sed turbatio hac non peccati conquinatio, sed corporalis persecutio intelligitur: quia meritis malorum nunquam adeo prevaritur boni, ut eorum turbetur firmitas. Non itaque hii auctoritatis simoniaci probantur, pro quibus ignorantibus pecunia data est. Non ergo potest probari iste reus criminis, cuius non habuit conscientiam.

4 pars. Notandum quoque est, quod non omni ignorantia aliquem excusat. Est enim ignorantia alia facti, alia juris. Facti, alia est ejus facti, quod oportuit eum scire: alia, quod non oportuit eum scire. Quod non oportuit eum scire, sicut Apostolus a ait [Si quis infidelium vocaverit vos ad cenam, & vultis ire, qui aliquid vobis appositum fuerit, comedite, nihil interrogantes. Si qui vobis dixerit, hoc idolum immolatum est, nolite comedere.] Ecce quod vocatum ad cenam non oportuit scire carnes sibi appositae fuisse idoli immolatas. Quod oportuit eum scire, sicut ignorantia Iudaeorum, & reliquorum infidelium, qui ea, quae a Prophetis de Christo fuerunt pronuntiata, adhuc ignorant esse completa, unde a Iudaeis adhuc expectatur venturus. Haec nonnumquam excusat. Item ignorantia juris, alia naturalis, alia civilis. Naturalis omnibus adultis damnabilis est. Jus vero civile alii permittitur ignorare, aliis non. Iuris civilis ignorantia nemini obest in damno vitando, si negotium inde contigerit, ut si minor pecuniam dederit filiofamilias, repeti: in majori vero quasi delictum est. Item si successione etiam tibi majori detatam, cum alio sine iudice dividas, putans testamentum iure subnixum, cum non esset solidam successione obtinebis: vel si id, quod nullo iure debuisti, aut iure naturali non debuisti, sed civili, tanquam ex chirographo solvas, aut promittas, repeti: non ita, si delictum. Nam si putat rem suam sibi per legem licere rapere, incidit in constitutionem 1 illam Codicis lib. 8. b. titulo, unde vi.

1 Constitutio. In plerisque vestris codicibus legitur, incidit in constitutionem, si quis in tantam, reliqua vacant.

In hoc autem non fuit ignorantia juris, sed facti, & illius, quod non oportuit eum scire. A reatu ergo criminis cum ignorantia excusat patrem delicti: quod est oportuit eum scire, infirmitate tamen aetatis deprehendere non poterat.

C. XIII. PALEA.

[Imperator Valentinianus Augustus.]

Si quis in tantam furoris audaciam pervenerit, ut possessionem rerum apud fscum, vel apud quoslibet homines constitutarum, ante eventum e judiciali arbitrii violenter invaserit, Dominus quidem constitutus, possessionem, quam abstulit, restituat possessori, & Dominium eius d rei amittat. Sin vero alienarum rerum e possessionem invaserit, non solum eam possidentibus reddat, verum etiam restitutionem earundem rerum restituere compellatur.

QUESTIO V.

1 Quid vero quinto loco quaeritur, an liceat ei esse in ecclesia, vel fieri ordinatione, quam paterna pecunia est assecutus, auctoritate Urbani definitur, qui scribens de simoniaciis, ait inter cetera in concilio Placentino, c. 5. & sequentibus, nemq. in concilio Romano.

C. I. De parvulis, qui cupiditate parentum, ecclesias amittunt.

Quicumque sane cupiditate parentum, cum adhuc parvuli essent, ecclesias, vel ecclesiarum partes i

a 2. Corinth. 10. b tit. 4. lib. 7. c al. adventum. d al. ejusdem. e al. alienam possessionem. f Anselmus libro 7. cap. 109. C. 5.

per pecunias adepti sunt, postquam ea omnino dimiserint, si canonicè in eis vivere voluerint pro magna misericordia ibidem eos esse concedimus: neq. pro hoc facti a sacris ordinibus removemus, si alias digne inventi fuerint. Illi a vero, qui per seipsos, cum jam majoris essent aetatis, nefanda ducti cupiditate eas emerunt, si in ecclesiis canonicè vivere voluerint, servatis propriis conditionibus pro magna misericordia ibi eos ministrare permittimus. Quod si ad alias fortassis transfecti non fuerint, & in eis canonicè vivere promiserint, minoribus contenti ad sacros ordines non accedant, salva tamen omnibus Apostolica sedis auctoritate. Si b qui tamen ante empionem catholicè ordinati sunt, cum ea quae emerunt, dimiserint, & vitam canonicam egerint in suis gradibus permittantur: nisi forte ejusmodi conditio sit, ut ubi primum locum debeant obtinere. Primum enim, vel singularem, vel propofituram 2 locum in ecclesiis eos habere non patimur.

1 ¶ Partes] In capitulo ipso legitur, beneficia, sed istam non est emendatum.

2 ¶ Propofitura] In concilio subiungitur, vel officium. Hoc autem eum non in prejudicium canonis, pro misericordiae dispensatione dicitur esse, ex epistola ejusdem missa Vitali Presbytero in hac verba.

C. II. In indignate servanda simoniaci misericordia potest impendi, si eos vita commendat.

Eos, qui ecclesiam emerunt, si persona talis totam vitam commendet, videlicet ut in canonicis monasteriis regulariter vivat in sui honoris officio, misericorditer concedendo, ministrare concessam absq. tamen sanctorum canonum praedictorum.

In libro manuscripto decretorum Pontificum haec continetur ex Nicolao ad Vitalem Presbyterum Pruniensem.

3 pars. Ex hac itaque auctoritate colligitur, quod quatuor tales excusati a seatu criminis, ut supra dictum est, non in empionem, cum in ecclesiis, quae parentum pecunia adepti sunt, nisi postquam eas omnino dimiserint, & ex misericordia, ab eis esse conceditur. In quo patet, quod est illi ignorantibus peccatum sit admissum, fructum tamen paterne empionem non possunt. Quod vero a crimine excusantur hinc patet, quod post facti a sacris ordinibus non removemur. Si enim illius empionem recipere essent ad sacros ordines confidere non possent. Illud vero religendum est de eo, qui per pecuniam est adeptus sacerdotalem potestatem, non Episcopo, sed cuidam ex principibus ejus datam, tamen ordinatore videlicet & ordinato, hoc ignorante.

C. III. De quodam, pro quo incuria parentum pecuniam dedit, non Episcopo, sed uni principum ejus.

Unde Urbanus I. scribit Alberto Medicensi Episcopo.

Præsentium portatorem, quem parentum incuria pecuniam non Episcopo, sed cuidam principum ejus datam, in vitum sacerdotii dignitatem obtinuisse suspicasti, licet sancti canones deponendum esse testentur, tamen quia culpam istam nesciens, & coactus commisit, & quia ab eodem ordine ut deponeretur, supplicavit, & troncus, ex consideratione discretionis (quae mater est omnium virtutum) magis quam ex rigore canonum, misericordiae viscera adhibendo, ipsum in eodem ordine esse fraternitati tuae consulimus: ita tamen, ut si ad ecclesia illa cui deservit e sacerdotum penuriam non partem suspensus a sacerdotali officio permancat. Quod si factum ecclesiae utilitas exegerit, ut curam regimini assument, liceat ei ex concessione Episcopi, fraterumq. obedientiam sacerdotali officio fungi.

a C. 6. b C. 7. c al. canonis. d al. quae. e al. servimus.

